

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Dalyko pavadinimas	Mokslo kryptis (šaka) kodas	Fakultetas	
Leidybos ekonomika	Komunikacija ir informacija S 008	Komunikacijos	
Studijų būdas	Kreditų skaičius ECTS	Studijų būdas	Kreditų skaičius
paskaitos		konsultacijos	2 ECTS
individualus	5 ECTS	seminarai	

Dalyko anotacija

Dalyko turinys

Leidyba, žinių visuomenė ir naujoji komunikacija. Leidybos funkcijos žinių visuomenėje: pastoviosios ir kintamosios. Leidybos kaita tinklaveikos visuomenėje. Leidyba kaip kūrybinių industrijų sektorius. Kūrybingumo diskursai ir kūrybingumo teorijos. Organizacijos kūrybingumas. Inovacijų sampratos dinamika. Leidybos verslo modelis. Verslo ir meno santykis leidyboje. Leidybos vieta šalies ekonominėje, švietimo ir socialinėje raidoje. Leidybos santykis su valstybe. Vietinės knygų leidybos svarba valstybei. Pelno problema leidyboje, prieštaravimas tarp kultūrinio ir komercinio prado. Šiuolaikinė leidyba pasaulyje, jos pokyčių įtaka leidybos kaip verslo valdymui.

Juridiniai leidybos pagrindai. Įstatymai, reguliuojantys leidybą. Leidybinės veiklos įstatyminiai apribojimai, parama ir lengvatos. Leidybiniai standartai. Leidyklos pareigos ir teisės. Autorių teisės sąvoka, jos taikymo sfera. Piratavimas, jo esmė knygų rinkoje ir paplitimas. Laisvės ir etikos problema leidyboje. Leidyklų organizacinės struktūros ir tipai. Šiuolaikinio verslo ypatumų įtaka leidyklų struktūroms. Leidybinės veiklos analizės svarba struktūrinei kaitai. Leidyklos personalo vadybos ypatybės. Leidyklos organizacinė struktūra. Šiuolaikinei rinkai būdingi leidyklų tipai.

Leidyklų valdymo specifika. Darbuotojų vaidmenų pasiskirstymas. Leidybinio planavimo politika. Darbo grupės organizavimas. Bendradarbiavimas su organizacijomis. Kūrybiškumo svarba leidybinėje veikloje. Leidybos ekonomikos kapitalo formavimo ir valdymo formos. Pelno ir produkto savikainos ypatybės leidyboje. Leidinio tiražas ir jo įtaka prekės savikainai. Leidybos ekonomika ir leidėjo pareiga visuomenei. Redakcinio darbo formos ir valdymas leidykloje, jo planavimas. Leidinių gamyba, santykių su spaustuvėmis ir informacinėmis technologijomis formos ir organizacinės finansinės ypatybės. Leidinių platinimas, jo formos ir organizacijos.

Leidinių rinkodaros ir reklamos specifika. Leidinių reklamos metodai leidyboje ir prekyboje, jos organizavimas ir valdymas. Darbo su spauda, socialinėmis medijomis, viešųjų ryšių specifika leidyboje.

Savilaidos reikšmė skaitmeninėje leidyboje. Naujų technologijų įtaka leidybiniam procesui ir jo valdymui. Garsinių knygų leidyba. Skaitmeninė leidyba. Skaitmeninės knygos kultūra. Skaitmeninės leidybos komunikacinė grandinė. Naujųjų medijų kokybės vertinimas.

Knygų rinkos sampratos esmė. Pagrindiniai jos dalyviai: autorius, leidėjas, spaustuvininkas, knygų prekybininkas, skaitymo įrenginys. Autorius. Individualus ir kolektyvinis autorius. Spaustuvininkas. Jo funkcijos knygų gamyboje ir rizika. Knygų pardavėjas. Jo funkcijos ir vaidmuo knygų rinkoje. Knygynas kaip komercinė institucija ir kultūros centras. Lietuvos knygų rinka. Leidybos ir knygų prekybos kaip verslo valdymo ypatybės nedidelėje rinkoje. Leidybinės situacijos pokyčiai 2008–2019 metais, skaitmeninės leidybos ir internetinės prekybos plėtra.

Studijų metodai

Individualios konsultacijos su dalyką kuruojančiais dėstytojais.

Individualus mokslinės literatūros studijavimas ir mokslinio referato rengimas pagal dalyką kuruojančių dėstytojų suformuluotus klausimus.

Vertinimo metodai

Mokslinis referatas (30 000–40 000 spaudos ženklų) dalyką kuruojančių dėstytojų suformuluotų klausimų pagrindu.

Diskusija žodžiu mokslinio referato pagrindu.

Pagrindinė literatūra

BAVERSTOK, Alison. *Leidybos marketingas*. Iš anglų kalbos vertė Elena Macevičiūtė. Kaunas: UAB "Poligrafija ir informatika", 2003. 451 p. ISBN 998685038X.

CAVES, Richard. *Creative industries: contracts between art and commerce*. Cambridge Mass: Harvard University Press, 2002. 464 p. ISBN 978-0674008083.

CULEA, Michaela. Book branding and promoting authorial identity: a comparative approach. *Knygotyra*, 2012, t. 59, p. 93–112. Prieiga internetu: <http://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/article/view/1109/577>.

ČERNEVIČIŪTĖ, Jūratė ir kt. *Kūrybinių industrijų plėtojimo kompleksiniai veiksniai: kolektyvinio kūrybingumo ugdymas*. Vilnius, 2015. 376 p. ISBN 9786094171130.

HOWKINS, J. *Kūrybos ekonomika*. Vilnius: Technika, 2010. 276 p. ISBN 9789955286417.

KOVAČ, Miha. Globalioji anglų kalba ir leidybos tendencijos XX ir XXI amžių sandūroje. *Knygotyra*, 2014, t. 62, p. 7–17. Prieiga internetu: <http://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/article/view/3612/2624>.

KOVAČ, Miha. *Never mind the Web: here comes the book*. Oxford: Chandos publishing, 2008. 200 p. ISBN 9781843344056.

MISIŪNAS, Remigijus. Leidyba prieškarinio ir šiuolaikinės Lietuvoje: patirties lyginamoji analizė. *Knygotyra*, 2014, t. 62, p. 273–289. Prieiga per internetą: <http://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/article/view/3599/2611>.

MISIŪNAS, Remigijus. Mažos ir vidutinės knygų leidyklos šiuolaikinėje Lietuvos knygų leidybos struktūroje. *Knygotyra*, 2018, t. 71, p. 7–30.

MURRAY, Padmini Ray; SQUIRES, Claire. Skaitmeninės leidybos komunikacinė grandinė. *Knygotyra*, 2014, t. 62, p. 18–46. Prieiga internetu: <https://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/article/view/3611/2623>

The Oxford handbook of publishing / edited by Angus Phillips and Michael Bhaskar. Oxford: Oxford University Press, 2019. 426 p. ISBN 9780198794202.

TOMAŠEVIČ, Nives; LEBEDA, Ivana Ljevak. Leidybos vaidmuo kultūros ir kūrybos industrijoje. *Knygotyra*. 2014, t. 62, p. 47–59. Prieiga internetu: <http://www.zurnalai.vu.lt/knygotyra/article/view/3610/2622>.

Konsultuojančiųjų dėstytojų vardas, pavardė	Mokslo laipsnis	Svarbiausieji darbai mokslo kryptyje (šakoje) paskelbti per pastaruosius 5 metus
Remigijus Misiūnas	Prof. dr.	<p>MISIŪNAS, Remigijus. Išeivijos periodikos leidėjų teisiniai ginčai XIX a. pabaigoje – 1904 m. = Legal disputes of emigrant periodical publishers from the end of the 19th century to 1904 // <i>Knygotyra</i>. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053. 2024, vol. 82, p. 88-114. DOI: 10.15388/Knygotyra.2024.82.4. S1</p> <p>MISIŪNAS, Remigijus. <i>Grinorių kultūros knygos: 1875-1904 m. išeivių leidyba</i>. Vilnius : Bonus Animus, 2022. 399 p. ISBN 9789955754787.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra; BRAZIŪNIENĖ, Alma; CICĖNIENĖ, Rima; KAUNAS, Domas; MISIŪNAS, Remigijus; PETREIKIS, Tomas. History of publishing in Lithuania // <i>Oxford research encyclopedia of literature</i>. Oxford: Oxford University Press, 2021. ISBN 9780190201098. p. [1–65]. DOI: 10.1093/acrefore/9780190201098.013.276.</p>
Aušra Navickienė	Prof. dr.	<p>NAVICKIENĖ, Aušra. Commemorating anniversaries of the life and work of Francysk Skaryna in Lithuania from the viewpoint of book studies and scholarly communication = Pranciškaus Skorinos gyvenimo ir veiklos sukakčių minėjimai Lietuvoje knygotyros ir mokslinės komunikacijos požiūriais // <i>Knygotyra</i>. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053. 2023, t. 80, p. 312–342. DOI: 10.15388/Knygotyra.2023.80.133</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. How did the translation of Genovefa by Christoph von Schmidt become the 19th-century Lithuanian bestseller? = Kaip Christopho von Schmidto lietuviškasis Genovefos vertimas tapo devynioliktojo amžiaus bestseleriu? // <i>Knygotyra</i>. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053.</p>

		<p>2022, t. 78, p. 80–110. DOI: 10.15388/Knygotyra.2022.78.107.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra. Professional publishing and Lithuanian books in the first two-thirds of the 19th century in Lithuania: The case of the Zawadzki firm // <i>Roczniki biblioteczne</i>. Wrocław: Uniwersytetu Wrocławskiego Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa. ISSN 0080-3626. eISSN 2720-1023. 2021, t. 65, p. 79–95. DOI: 10.19195/0080-3626.65.5.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra; BRAZIŪNIENĖ, Alma; CICĖNIENĖ, Rima; KAUNAS, Domas; MISIŪNAS, Remigijus; PETREIKIS, Tomas. History of publishing in Lithuania // <i>Oxford research encyclopedia of literature</i>. Oxford: Oxford University Press, 2021. ISBN 9780190201098. p. [1–65]. DOI: 10.1093/acrefore/9780190201098.013.276.</p>
Arūnas Gudinavičius	Prof. dr.	<p>PETREIKIS, Tomas; ŠUMINAS, Andrius; GRIGAS, Vincas; GUDINAVIČIUS, Arūnas. Lietuvos mokslo žurnalų leidybos kiekybiniai pokyčiai 2015–2022 m.: viešojo ir privataus sektorių prisitaikymas prie kintančių sąlygų = Quantitative changes in the publishing of Lithuanian scientific journals in 2015–2022: public and private sectors’ adaptation to the changing conditions // <i>Knygotyra</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053. 2024, vol. 82, p. 206-242. DOI: 10.15388/Knygotyra.2024.82.8.</p> <p>MACEVIČIŪTĖ, Elena; MANŽUCH, Zinaida; GUDINAVIČIUS, Arūnas. The role of curiosity triggers and features in digital literacy training // <i>Library & information science research</i>. New York : Elsevier. ISSN 0740-8188. eISSN 1873-1848. 2023, vol. 45, iss. 4, art. no. 101268, p. [1–9]. DOI: 10.1016/j.lisr.2023.101268.</p> <p>GRIGAS, Vincas; GUDINAVIČIUS, Arūnas. Book publishing and print disabilities: the extent of book famine in Lithuania // <i>LOGOS: Journal of the World Publishing Community</i>. Leiden: Brill Academic Publishers. ISSN 0957-9656. eISSN 1878-4712. 2023, vol. 34,</p>

iss. 1, p. 61–70. DOI: 10.1163/18784712-03104059.

GUDINAVIČIUS, Arūnas; GRIGAS, Vincas. Two decades of e-book publishing in a small language market: publishers lag behind pirates // *Publishing research quarterly*. New York: Springer. ISSN 1053-8801. eISSN 1936-4792. 2022, vol. 38, iss. 3, p. 490–502. DOI: 10.1007/s12109-022-09894-1.

GRIGAS, Vincas; GUDINAVIČIUS, Arūnas. Stakeholders' perceptions of book piracy's benefits to society in Lithuania // *Global knowledge, memory and communication*: Emerald Publishing Limited. ISSN 2514-9342. 2021, first on line, p. [1]. DOI: 10.1108/GKMC-08-2020-0118.

GUDINAVIČIUS, Arūnas; GRIGAS, Vincas. Causes and consequences of unauthorized use of books: readers, authors, and publishers' perspective // *Online information review*. Bingley: Emerald Group Publishing Ltd. ISSN 1468-4527. eISSN 1468-4535. 2021, first published online, p. [1–20]. DOI: 10.1108/OIR-03-2021-0133.

GRIGAS, Vincas; GUDINAVIČIUS, Arūnas; ČERNEVIČIŪTĖ, Emilija. Nelegaliai platinamų knygų naudojimas Lietuvoje = Use of illegally distributed books in Lithuania // *Informacijos mokslai*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 1392-0561. eISSN 1392-1487. 2021, t. 91, p. 83–99. DOI: 10.15388/Im.2021.91.53.

GUDINAVIČIUS, Arūnas. Knygynai Lietuvoje 2013–2018 metais: mažiau fizinių knygynų, mažiau knygų pasirinkimo = Bookstores in Lithuania in 2013–2018: less physical bookstores, less choice of books // *Knygotyra*. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053. 2020, t. 75, p. 162–198. DOI: 10.15388/Knygotyra.2020.75.65.

KOVAČ, Miha; GUDINAVIČIUS, Arūnas. Publishing under COVID-19 in small book markets: an interim report = Leidyba COVID-19 pandemijos metu mažose knygų rinkose: tarpinė ataskaita // *Knygotyra*. Vilnius:

		<p>Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053. 2020, t. 75, p. 17–37. DOI: 10.15388/Knygotyra.2020.74.58.</p>
		<p>GUDINAVIČIUS, Arūnas; ŠUMINAS, Andrius. Reading book covers // <i>The materiality of reading</i> / edited by Theresa Schilhab and Sue Walker. Aarhus: Aarhus University Press, 2020. ISBN 9788771849585. p. 114–126.</p>
		<p>GUDINAVIČIUS, Arūnas. Changing taxpayers’ beliefs with information that enables to make sense of taxes: the case of Lithuania // <i>Information research: vol. 25, no. 4: Proceedings of ISIC: the information behaviour conference, Pretoria, South Africa, 28th September to 1st October, 2020</i>. Sheffield: University of Sheffield. eISSN 1368-1613. 2020, vol. 25, no. 4, [1–23]. DOI: /10.47989/irisic2019.</p>
		<p>GUDINAVIČIUS, Arūnas; MARKELEVIČIŪTĖ, Greta. Using augmented reality in book publishing from a small language market perspective. <i>Publishing research quarterly</i>, 2020, vol. 36, no. 1, p. 43–54. DOI: 10.1007/s12109-019-09704-1.</p>
Tomas Petreikis	Doc. dr.	<p>PETREIKIS, Tomas; ŠUMINAS, Andrius; GRIGAS, Vincas; GUDINAVIČIUS, Arūnas. Lietuvos mokslo žurnalų leidybos kiekybiniai pokyčiai 2015–2022 m.: viešojo ir privataus sektorių prisitaikymas prie kintančių sąlygų = Quantitative changes in the publishing of Lithuanian scientific journals in 2015–2022: public and private sectors’ adaptation to the changing conditions // <i>Knygotyra</i>. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053. 2024, vol. 82, p. 206-242. DOI: 10.15388/Knygotyra.2024.82.8.</p> <p>PETREIKIS, Tomas. Lietuviškos spaudos gyvenimo veidrodys 1905–1917 metais // <i>Tarp knygų</i>. Vilnius : Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka. ISSN 0868-8826. 2024, Nr. 2 (781), p. 11-12. Prieiga per internetą: https://www.lnb.lt/naujienos/11259-zurnalo-</p>

		<p>tarp-knygu-2024-m-2-asis-numeris-apie-ka-jis>.</p> <p>PETREIKIS, Tomas; TOLKAČEVSKI, Kšištof. Knygotyros 80 tomų: iškilmingas minėjimas Vilniaus universiteto bibliotekoje // Knygotyra. Vilnius : Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053. 2024, vol. 82, p. 258-271. DOI: 10.15388/Knygotyra.2024.82.12.</p> <p>PETREIKIS, Tomas. Anonimiškumas, piratavimas ir kontrafakcija Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės XVI a. antrosios pusės spaudiniuose lenkų kalba = Anonymity, piracy and counterfeiting in the Polish language publications in the Grand Duchy of Lithuania in the 2nd half of the 16th century // <i>Knygotyra</i>. Vilnius: Vilniaus universiteto leidykla. ISSN 0204-2061. eISSN 2345-0053. 2023, t. 80, p. 197–227. DOI: 10.15388/Knygotyra.2023.80.129.</p> <p>NAVICKIENĖ, Aušra; BRAZIŪNIENĖ, Alma; CICĖNIENĖ, Rima; KAUNAS, Domas; MISIŪNAS, Remigijus; PETREIKIS, Tomas. History of publishing in Lithuania // <i>Oxford research encyclopedia of literature</i>. Oxford: Oxford University Press, 2021. ISBN 9780190201098. p. [1–65]. DOI: 10.1093/acrefore/9780190201098.013.276.</p> <p>PETREIKIS, Tomas; DAPKIEVICZ, Jolanta. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės lenkų kalba XVI a. antroje pusėje. Iš <i>XVI a. Lietuvos knygos lenkų kalba: kontrolinis sąrašas; mokslo studija; XVII-XVIII a. taisymai ir papildymai</i>. Vilnius: Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, 2020, p. 18–59.</p>
--	--	---

Patvirtinta Socialinių mokslų srities Komunikacijos ir informacijos krypties Doktorantūros komitete 2024 m. gruodžio 16 d., protokolo Nr. (7.17 E) 15600-KT-646

Komiteto pirmininkė prof. dr. Aušra Navickienė